

Марш Рівності Odesa Pride 2017

(НЕ) ПРОЙДЕНИЙ МАРШРУТ

Моніторинг дотримання свободи мирних зібрань
під час Маршу Рівності OdesaPride
(Одеса, 13.08.2017 р.)

International
Observers
Network

Спостереження

13 серпня 2017 року семеро моніторів групи громадського спостереження «ОЗОН» спільно з вісьмома учасниками Міжнародної мережі спостерігачів (білоруської місії) здійснили моніторинг Маршу Рівності Odesa Pride 2017.

Час спостереження: 9:30 - 12:30.

Інформацію про проведення Маршу Рівності Odesa Pride 2017 спостерігачі отримали з відкритих джерел.

Інші спостерігачі на зібранні: представники ОБСЄ та Консультативної місії Європейського Союзу.

Марш Рівності Odesa Pride 2017

Дата: 13 серпня 2017

Тривалість зібрання: 10:00 – 12:00

Кількість учасників: 148.

Маршрут:

- Запланований: Воронцовський провулок (збір біля Колонади) – Приморський бульвар – Думська площа.
- Реальний: Воронцовський провулок (збір на перехресті Воронцовського провулка та Приморського бульвару) – Приморський бульвар (пам'ятник Рішельє)

Територія: Металеві загородження були встановлені на Думській площі та перехресті Катерининської вулиці й Приморського бульвару. Прохід з боку Потьомкінських сходів, Стамбульського парку та Воронцовського провулку був перекритий особовим складом працівників ГУНП Одеської області.

Короткий опис подій:

Збір учасників почався о 9:25 на перехресті Воронцовського провулку та Приморського бульвару. Учасники, які прибували не на автобусах – проходили поверхневий огляд та заходили на бульвар. Автобуси з учасникам прибули на місце о 9:45. Разом з учасниками Маршу на периметр були пропущені і

контр-демонстранти з плакатом «НЕТ петушатнику!», які зверталися до учасників та провокували учасників Маршу. Тим не менше учасники на провокації не відповіли. Перед початком руху колони – її оточили військовослужбовці Національної гвардії України і таким чином учасники почали рух.

Організатори Маршу мали спеціальні бейджі для вирізнення. Волонтери Маршу, які допомагали з організацією та слідкували за дотриманням правопорядку, були одягнені у спеціальні майки з емблемою Прайду і забезпечені мікронавушниками, що дозволило ефективно здійснювати контроль за ходом зібрання. Комунікація між організаторами та учасниками Маршу відбувалася через гучномовці.

Близько 10:30 колона розпочала рух за запланованим маршрутом, але вже о 10:40 її рух було припинено правоохоронцями близько пам'ятника Дюку. Незгоду з діями

поліції учасники маршу виразили через акцію «сидячого протесту» - о 10:58 учасники сіли на землю та почали кричати «Ганьба!», а згодом співати пісні. Об 11:20 через «живий коридор», сформований військовослужбовцями Національної гвардії України, учасники Маршу виходять через прохід у металевих загородженнях, розташовуються в автобусах та залишають місце проведення зібрання.

Гасла: Бунтуй, кохай, права не віддавай.

Маю право бути собою.

Різність - це суспільство. Рівність - це майбутнє.

Кохання не має статі.

Права людини - понад усе.

Маємо право бути собою.

Маємо гідність, маємо право.

Права людини завжди на часі.

Что хочу - то и кричу.

Сексу - так, сексизму - ні.

Нас не нужно захищать, на нас не нужно нападать.

Плакати: Права моєї дитини найкраще для країни.

У души нет пола.

Права ЛГБТ = Права людини.

Таки да - это прайд.

Хтось з твоїх друзів - ГЕЙ.

Все мы котики - но разные.

Hate Free Zone

Банер: Різність - це суспільство.

Рівність - це майбутнє.

Лето, море, солнце, гей.

Любов, Свобода, Мир, Pride, Love,

Freedom.

Be your best you

Київ Прайд

Счастлива быть собой

Drag Queen It's Art

Ваша киска любила бы нас

Ты тоже квир

Мы - Одесса

Квир за мир

У вас толерантность отклеилась

Контр-зібрання «за традиційні цінності»

Тривалість зібрання: 10:00 – 11:50.

Кількість учасників: 70

Маршрут:

- Запланований і анонсований на фейсбук сторінці ВГО «Сокіл»: Воронцовський провулок – Приморський бульвар – Думська площа.
- Реальний: відсутній єдиний маршрут. Різні групи контр-демонстрантів підходили і заходили на загороджену територію по-різному.

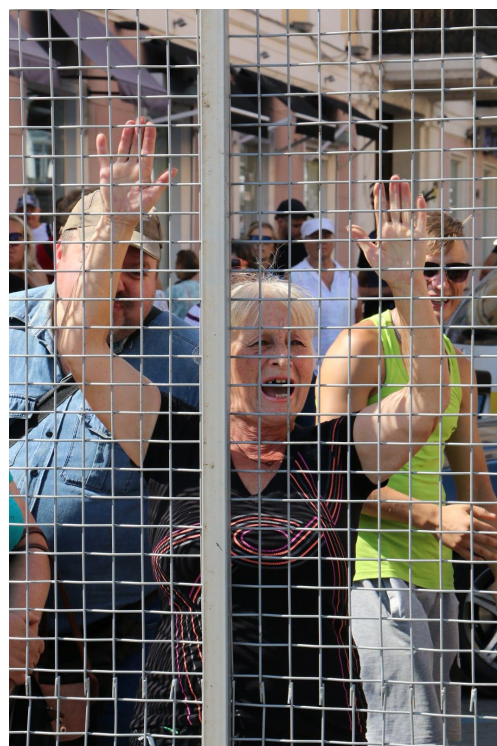
Короткий опис подій:

За два дні до анонованого часу проведення Маршу Рівності Odesa Pride 2017 на Facebook-сторінці ВГО «Сокіл» м. Одеса було опубліковано заяву про намір вийти на контр-зібрання. Як було зазначено на сторінці організації - її учасники подали офіційне повідомлення про збір і рух 13 серпня 2017 року за маршрутом, який був обраний як

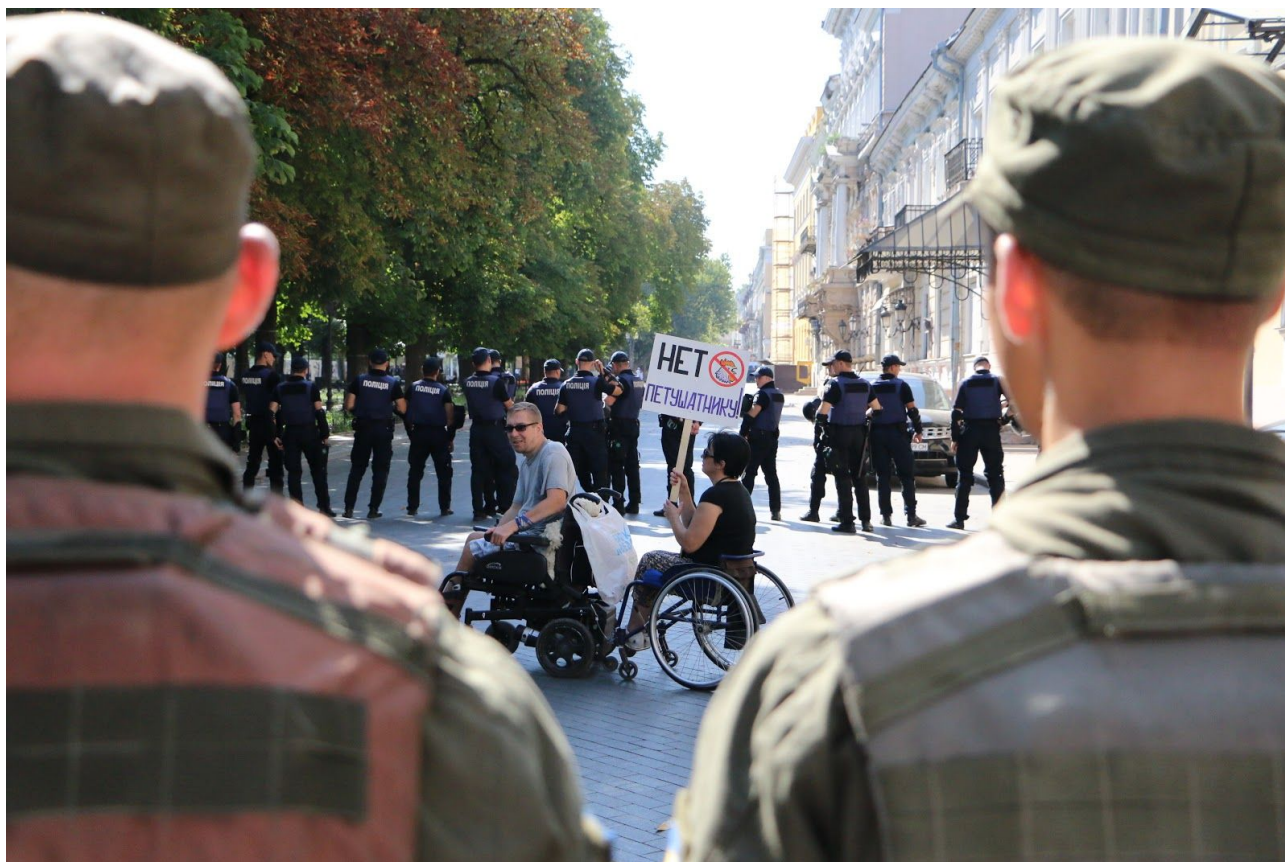
маршрут Маршу Рівності.

Тим не менше більша частина учасників контр-зібрання 13 серпня не прибула на місце збору, яке було заявлене у повідомленні, а зайшла на Приморський бульвар через вхід на загороджену правоохоронцями територію на Думській площі. Більшість учасників прибули на Думську площу близько 10:00. Усі охочі пройти на загороджену територію - пройшли поверхневий огляд. Локалізувавшись поблизу пам'ятника Дюку перед кордоном поліції о 10:20, учасники контр-зібрання перебували у цьому місці до завершення Маршу Рівності. Їхні дії обмежилися скандуваннями гасел та вигуками до учасників Маршу.

Крім згаданої вище групи контр-демонстрантів під час проведення Маршу Рівності приходили і інші окремі групи осіб, які були незгодними із гаслами Маршу. Двоє осіб зайшли на територію проведення разом з учасниками ще на початку, на перехресті Воронцовського провулка та Приморського бульвару. Близько 10:05 на те ж місце прийшла група з 20 агресивно налаштованих осіб, які ображали поліцейських та учасників Маршу.

Комунікацію з ними вели правоохоронці. Ще частина осіб, що вийшли висловити свою незгоду із гаслами Маршу Рівності розташувалася за металевими загородами з боку Катерининської площі (близько 20 осіб). Спроб прорватися через кордон поліції чи перебратися через загороження спостерігачі не зафіксували.

Провокативні дії:

- Одна із учасниць контр-зібрання, близько 10:45, скориставшись можливістю ЗМІ вільно пересуватися через кордон поліції між Маршем Рівності та зібранням за традиційні цінності, підбігла до учасників Маршу та почала викрикувати до них гасло “Підараси!”. Поліція попросила її відійти до решти учасників контр-зібрання та супроводжувала туди.
- Затриманий контр-демонстрант:
Близько 11:00 до колони Маршу Рівності підійшов журналіст, який почав словесну перепалку з учасниками колони та поведив себе агресивно. Поліцейські проводять затримання та об 11:11 відвозять його у Приморський відділок поліції для складання адміністративного протоколу.

Гасла: Голубятню геть!

Ану-ка, давай-ка, убывай отсюда!
Слава Україні! Героям Слава!
Слава Нації! Смерть петухам!
Бей пидарасов!
Пидары!

К Дюку не подходите, пидарасы!
Віддайте дітям веселку!
Місце пидарасів - у концтаборах!
Одесса без пидаров!
Традиційна родина - здорова Україна!

Плакат :“НЕТ петушатнику”.

Охорона здоров'я

- 1 пожежна машина з представниками ДСНС
- 5 представників “Червоного хреста”

Оцінка дій правоохоронців

Кількість:

- Колону супроводжували 85 військовослужбовців Національної гвардії України та 18 поліцейських Батальйону поліції особливого призначення в Одеській області.
- «Живий» кордон по середині загородженого периметру на Приморському бульварі (між учасниками Маршу Рівності та контр-демонстрантами) був сформований з правоохоронців без розпізнавальних знаків, у чорному екіпіруванні, а також співробітників Батальйону поліції особливого призначення в Одеській області (всього 67 осіб)
- Співробітники патрульної поліції та ГУНП в Одеській області по периметру та на пунктах пропуску.

- 8 працівників поліції Управління превентивної діяльності.

- 5 осіб у важкому екіпіруванні, масках, формі кольору хакі, яких не можна було ідентифікувати (за словами керівного консультанта при голові ГУНП Одеської області Руслана Форостяка – співробітника КОРДу)

Загалом: загалом близько 300 правоохоронців.

Слід відзначити позитивне ставлення одеських правоохоронців до перебування на місці зібрання громадських спостерігачів: жодних перешкод у пересування по усьому периметру загородження для моніторів не було зафіксовано.

Крім того, варто зазначити, що усім заявленим зібранням на цьому маршруті і у цей день було надано можливість реалізувати свободу мирного зібрання, у межах видимості та чутності цільової аудиторії. Проте рівень забезпечення охорони мирних зібрань під час проведення Маршу Рівності Odesa Pride 2017 не можна характеризувати як високий.

Дискримінаційні висловлювання

Крім того, громадськими спостерігачами було зафіксовано дискримінаційні висловлювання правоохоронців стосовно учасників Маршу Рівності. Монітори ГГС “ОЗОН” та ММС стали свідками некоректних діалогів між правоохоронцями, які дозволяли собі називати учасників “пи**ми”.

Не вирішеною залишається проблема належної ідентифікації правоохоронців.

Відсутність шевронів з чітким зазначенням підрозділу, жетонів із особовим номерним знаком, приховування останніх під ремінцями сумок через

плече з невідомим вмістом (особливо цим зловживають працівники ГУНП) – грубі порушення, які створюють можливості для зловживань та неможливості притягнення до відповідальності за порушення.

З порушеннями відбувалася процедура “поверхневої перевірки”

Частина правоохоронців з порушеннями процедури здійснювала процедуру поверхневої перевірки, вчиняючи дії, які варто було кваліфікувати як здійснення процедури особистого огляду і огляду речей. Зокрема деякі поліцейські самостійно руками витягали особисті речі з сумок громадян, які мали на меті пройти на загороджений периметр. З іншого боку, сам пропускний режим на певних частина

периметру, як от, наприклад, біля Потьомкінських сходів діяв вибірково: частина осіб без будь-якого огляду проходила на периметр.

Брак достатньої комунікації між правоохоронцями та учасниками зібрань

Найбільші зауваження спостерігачів викликав брак достатньої комунікації між учасниками усіх мирних

зібрань, які проходили на загородженому периметрі, та правоохоронцями. Громадські монітори не зафіксували присутності чи роботи спеціально підготовлених груп «поліції діалогу». Зокрема у формі наказу залишилося обмеження у вигляді скорочення маршруту: правоохоронці не пояснили на належному рівні причину зупинки та потреби змінити довжину заявленого маршруту. Генерал поліції Дмитро Головін, який очолює ГУНП в Одеській області, вже під час початку руху колони повідомив організаторів про рішення скоротити маршрут, пояснюючи його можливим порушенням громадського порядку через наявність на місці контр-зібрання та проведення біля будівлі Одеської міської ради конкурсу оркестрів.

У місці найінтенсивнішої локалізації учасників контр-зібрання (перед “живим кордоном” з правоохоронців біля пам'ятника Дюку) - правоохоронці не продемонстрували належний рівень застосування навичок переговорів та комунікації. Варто зазначити, що функції медіатора та переговорника виконувала лише одна особа - керівний консультант голови ГУНП Одеської області - Руслан Форостяк. З іншого боку, намагання спостерігачів дізнатися повну інформацію про правоохоронців у чорній екіпіровці, “живого кордону”, були обмежені через втручання та негативну реакцію саме Руслана Форостяка, який зазначив, що спостерігачі у даний момент не мають права спілкуватися з цими правоохоронцями.

Рекомендації

1. Сприяти реалізації права громадян на свободу мирних зібрань. У випадку обмеження цього права - надавати учасникам зібрання чи організаторам обґрунтовані пояснення причин такого обмеження. Будь-яке надмірне втручання у свободу мирного зібрання має бути на належному рівні артикульоване правоохоронцями.
2. Регулярно проводити інформаційно-роз'яснювальну роботу серед особового складу щодо відмінності різних процесуальних порядків проведення огляду особи, її речей та неприпустимості вчинення дій, які призводять до незаконного втручання в приватне життя людини.
3. Забезпечити подальшу підготовку працівників поліції для їхньої роботи в антиконфліктних групах, а також присутність необхідної кількості таких поліцейських під час проведення мирних зібрань та масових заходів.
4. Докласти зусиль щодо найшвидшого маркування елементів пасивного захисту поліцейських, яке дозволяло б ідентифікувати кожного конкретного поліцейського під час охорони громадського порядку відповідно до Керівних принципів ОБСЄ щодо свободи мирних зібрань та законодавства України.
5. Забезпечити форменим одягом, взуттям та екіпіруванням працівників поліції, задіяним до охорони громадського порядку, відповідно до покладених на них функцій та можливих ускладнень оперативної ситуації.
6. Поступово зменшувати присутність військових формувань під час охорони громадського порядку на мирних зібраннях.